

Д-р Жак Буле
РЕЧНИК ПО ХОМЕОПАТИЯ

София, 2012

Преводът е направен по изданието:
Dr Jacques Boulet
Dictionnaire de l'Homéopathie
Nouvelle édition augmentée

Всички права запазени. Нито една част от тази книга не може да бъде размножавана или предавана по какъвто и да било начин без изричното съгласие на „Изток-Запад“.

© 1998, 2000, 2001, 2002, 2003, 2004, 2006, Éditions du Rocher
© 2007, Éditions Privat

© Юлияна Душева, Петьо Ангелов, превод, 2012
© Издателство „Изток-Запад“, 2012

ISBN 978-954-321-979-7

Жак Буле

РЕЧНИК ПО ХОМЕОПАТИЯ

- ☑ Основи на хомеопатията
- ☑ Заболявания и лекарства
- ☑ Съветите на лекаря
- ☑ Казуси

Превод от френски
Юлияна Душева, Петьо Ангелов

Медицинска редакция
Д-р Валя Грудева

**Ново допълнено
издание**

КЪМ НОВОТО ИЗДАНИЕ

В предговора към предишното издание на този речник ставаше въпрос за нападки срещу хомеопатията. Лекарският съюз и известното списание „Лансет“ подлагаха на съмнение качествата на научните доказателства в полза на хомеопатията, както и претенциите на нашата терапия да отговаря на множество въпроси, поставени от медицинската практика.

Последните месеци трябва да са им дали възможността ако не да смекчат преценката си, то поне да я противопоставят на фактите – а те, както знаем, са най-упоритото нещо в света.

1.

Докладът на парламентарната комисия, натоварена с оценка на политиките в областта на здравеопазването, относно употребата на психотропни вещества

След като за пореден път констатира, че французите използват най-много психотропни медикаменти в Европа, комисията казва: „Хомеопатичното лечение е реална терапевтична алтернатива на специалните рецепти при хора, които очакват медицински отговор на оплаквания в областта на психичните и поведенческите проблеми, които, ако не е налице психическо заболяване, не изискват лечение с психотропни вещества.“

Докладът отива и по далеч: „Съществува определена политическа непоследователност – от една страна желаем да намалим влиянието на анксиолитиците и приспивателните във Франция, докато същевременно решаваме да не финансираме приемливи алтернативи за някои от показанията, за които обикновено те се предписват.“

2.

Френската агенция по епидемиологична безопасност на здравните продукти (AFSSAPS) преоцени баланса ползи-рискове на наборите от бактериални антигени, използвани за имуностимулация

Що се отнася до критериите за ефикасност, прилагани в момента, и до данните, извлечени от наблюдението на прилагането на фармацевтичните препарати, съотношението ползи-рискове вече не се смята за особено благоприятно. Вследствие на това Агенцията реши тези вещества да бъдат изтеглени от пазара, оставяйки по този начин лекарите с голи ръце пред проблема за тежките рецидивиращи инфекции, които изискват огромни количества антибиотици, както и това родителите на болните деца да отсъстват дълго от работа.

В същото време едно медицинско-икономическо изследване, проведено в Лион под ръководството на професор Дюбръой, показва отличните резултати на хомеопатията при такива инфекции както с оглед на тяхната ефикасност, така и откъм чисто финансовата им икономичност.

ЧИКУНГУНЯ

За щастие птичият грип не стигна размерите на пандемия, но една друга епидемия, тази от *чикунгуния* в Индийския океан ни даде повод да се замислим за рисковете от епидемии и за терапевтичните средства, с които разполагаме.

На остров Реюнион тази епидемия, достигнала своя връх между януари и април 2006 г., засягаше по 20 000 души седмично, докато броят им не надмина 300 000, и пряко или не причини смъртта на 270 души. Тя ни показва, че без ваксини медицината практически е безпомощна пред вирусни епидемии, както и че хомеопатичното лечение по време на острата фаза на заболяването, и най-вече при борбата с последствията от болестта, носи реално облекчение.

Тези три примера ни напомнят, че е необходимо хомеопатията да заеме естественото си място до медицината. Тя не е алтернативна медицина, а е полезна алтернатива за лекарите и техните болни.

Д-р Жак Буле

ВЪВЕДЕНИЕ

Неотдавна хомеопатията навърши двеста години. Рождената ѝ дата е през 1786 г., когато немски лекар на име Ханеман публикува първата си творба, описваща основите на една нова терапевтична възможност: хомеопатията.

Днес повече от 150 000 лекари и терапевти по целия свят използват пълноценно достиженията ѝ.

Това място в медицинската практика – обект на все по-малко спорове – е резултат от две изследователски авантюри.

Едната е фармакологична – изследване, насочено към безкрайно малките количества, към медикаменти, чието производство предизвиква класическите познания в химията и фармакологията. И все пак тяхната ефективност се потвърждава, стъпка по стъпка. Подробният механизъм на въздействието им си остава още неизвестен, може би задълго. Все повече учени обаче се интересуват от тях и се опитват да разкрият тайната им (вж. например статията ИЗСЛЕДВАНИЯ В ХОМЕОПАТИЯТА). Когато стигнат до нея, най-сетне ще стане ясно, че манихейското противопоставяне между хомеопатия и алопатия, подхранвало дебати и дръзги през последните 200 години, няма никакво основание.

Другата изследователска авантюра е чисто човешка, защото терапевтичният избор да се предписват хомеопатични лекарства променя малко по малко поведението на лекарите, които го правят, а и техните възгледи за болния и болестта. Ефикасността на хомеопатичните лекарства по отношение на развитието на болестите и на прогнозите за техния изход, дори и да не допринася с нови обяснения за терена или причинителите на болестта, все пак отваря неподозирани хоризонти пред лекарите (вж. статиите, посветени на терена).

Същото важи и за болните, които прибягват до хомеопатията. Малко повече внимание към равновесието им, както и малко повече доверие към естествените им защитни сили биха променили отношението им към здравето и болестта.

Ето защо тук не става въпрос за философия или доктрина, които сяко да ръководят избора на лекарите и болните; хомеопатията е едно чисто човешко приключение, което обуславя този избор.

За лекаря-хомеопат хомеопатията днес е преди всичко един терапевтичен избор. Той се прави въз основа на въздействието на медикаментите и на мястото им сред всички други терапевтични възможности. Такъв избор изисква много познания и умения, а предписването на хомеопатични лекарства се подчинява на точно определени правила.

В основата на ежедневната практика стоят подробният разговор с пациента, щателният медицински преглед, отчитането на индивидуалната чувствителност, разбирането на симптомите и болестите в медицинския контекст, както и връзката им с обкръжението на болния. Богатството на клиничната картина и изискванията, които произтичат от този факт, препоръчвани още от Хипократ, все повече се припокриват с развитието на медицината, която има претенциите да бъде по-етична, по-хуманна, по-индивидуализирана, а също и по-икономична. Хомеопатичното лекарство отговаря на всички тези Хипократови очаквания: ефикасно действие, зачитане на индивидуалността на болния и доверие във възможностите за естествена реакция на индивида.

Самолечението също трябва да следва някои правила:

- трябва да можем да изберем между няколко лекарства;
- трябва да знаем в кой момент да се консултираме с лекар, да можем да разпознаваме тревожните симптоми;
- трябва да знаем, че някои болести изискват лечение на терена;
- трябва да опознаем по-добре себе си, да бъдем по-отговорни за здравето си и по-активни, заедно с нашия лекар хомеопат.

В този речник ще намерите пълното описание на повечето хомеопатични лекарства, използвани днес, както и съвети, които ще ви позволят да ги използвате без риск при най-често срещаните болести. За всеки отделен случай са уточнени възможностите и границите на самолечението.

Особено внимание се обръща и на историята на хомеопатията, на практиката, на произвеждането на лекарствата и на практически съвети, които ще ви позволят да разберете и следвате предписанията на вашия лекар.

Д-р Жак Буле, юли 2002

РЪКОВОДСТВО ЗА ИЗПОЛЗВАНЕ НА РЕЧНИКА

В този речник в азбучен ред са подредени повече от 1100 статии. Разгледани са всички аспекти на хомеопатията.

ОСНОВИТЕ НА ХОМЕОПАТИЯТА

Около стотина статии съдържат описание и обстоен преглед на историята, основата, принципите, практиката и границите на хомеопатията. Представени са всички аспекти на хомеопатията, като се започне от Ханеман, нейния основоположник, и се стигне до последните научни разработки, като се мине през понятието за терен, от производството до техниките на предписване в светлината на съвременните познания и напредъка на медицината в наши дни.

ЛЕКАРСТВА

350-те представени лекарства покриват почти напълно ежедневната хомеопатична практика. За някои лекарства, наречени поликристи^{*1}, се предлага описание на ситуациите, при които се проявява чувствителността*, и на чувствителния тип*, които допълват това на характерните симптоми и на обичайните показания.

Предложените клинични показания са само насочващи; те често са от компетентността на лекаря. Независимо от това, в рубриката „Моят опит“ ще намерите съответната дозировка, като всеки път се очертават границите на самолечението.

БОЛЕСТИТЕ

Представени са 500 различни болести, като се предлагат съвети и точни дозировки. Хомеопатията като че ли често играе двойна роля: най-напред тази на първоначална терапия при повечето

---

¹ Звездичката сочи статия от настоящото издание. – Б.изд.

често срещани болести (ринофарингит, мъчително безпокойство, безсъние), а при по-тежките патологии (стомашна язва, астма, ревматизъм от възпалителен произход) и тази на допълваща терапия, която позволява да се оптимизират реакциите на организма и действието на необходимото класическо лечение. Разглежда се мястото на хомеопатията дори и при много тежки ситуации, като например рак или СПИН.

За най-често срещаните болести се предлага много подробно описание на практическите мерки и са изброени основните лекарства с най-добър ефект, както и примерни лечения. Разбира се, това са само примери, и при най-малко съмнение трябва да се обърнете към лекаря си.

СИМПТОМИ

150 симптома, понякога оригинални, допълват този речник; те са доказателство за спецификата на хомеопатичната практика, която се съобразява с индивидуалната чувствителност на всеки пациент. Лекарят винаги има нужди от подробности по отношение на условията на подобрение или влошаване, отключващите фактори, климата, положението на тялото, емоциите, защото те насочват или потвърждават наличието на чувствителност по отношение на дадено лекарство. Аналогично, локализацията на дадена болка или увреждане (например екзема) е от голямо значение и насочва към точния избор на дадено лекарство. Тези рубрики не съдържат дозировка, тъй като ще зависи от съответната патология.

ИЗПОЛЗВАНИ ПИКТОГРАМИ

Лекарствата, без които не можем: тяхното действие е винаги сигурно и забележително ефикасно.

Необходими лекарства.

Симптоми, които насочват към определена чувствителност.

Необходима консултация с лекар.

Налага се да се предприеме лечение на терена

А

АБСЦЕС

При поява на абсцес или антракс, докато потърсите лекарска консултация, трябва да приемате:

Hepar sulfur 15 CH, четири пъти по една доза глобули на всеки 12 часа и *Pyrogenium 9 CH*, по 5 гранули 2 пъти дневно в продължение на 2 дни. В случай, че абсцесът няма обратно развитие след този 48-часов период, трябва да потърсите лекарска консултация: ще трябва да се предприеме хирургическо лечение или лечение с антибиотици.

При поява на абсцес по лицето, по-специално в областта на носа, трябва да следвате същото лечение и да потърсите много бързо лекарска помощ.

АВТОВАКСИНА – ВЖ. ИЗОПАТИЯ

АДЕНОМ

Доброкачествен жлезист тумор, който може да се развие във всички жлези. Аденомите най-често свидетелстват за наличие на сикотичен* хроничен реактивен тип (терен); ето защо се предприема лечение с *Thuja*, по-специално при аденом на простатата*. Непременно трябва да се потърси лекарска консултация и да се направят изследвания.

АДЕНОПАТИЯ

Увеличаване на един или повече лимфни възли, което може да се дължи на възпалителен, инфекциозен или туморен процес. Във

всички случаи при откриване на аденопатия трябва да се потърси лекарска консултация за преглед и изследвания.

Хроничните аденопатии се срещат често при деца, страдащи от рецидивиращи УНГ болести; в този случай те насочват към наличие на туберкулинов* терен, който трябва да бъде лекуван от лекаря хомеопат: *Tuberculinum*, *Sulfur iodatum*, *Silicea*.

За симптоматично лечение могат да се използват:

Drosera 5 CH и *Baryta iodata 5 CH*, по 3 гранули от всяко, 2 пъти дневно, в продължение на най-малко един месец.

АГЕУЗИЯ – ВЖ. ВКУС

АГОРАФОБИЯ

Страх от големи открити пространства, от площади, мостове и др., или по асоциация – от гъсто населени места или тълпи. Този вид фобия насочва най-вече към чувствителност към *Pulsatilla*.

АЕРОКОЛИЯ – ВЖ. ПОДУВАНЕ

АЕРОФАГИЯ

Става въпрос за поглъщане на въздух, без да се приема храна, което причинява подуване на стомаха и оригвания. Това е проява от нервно естество. В продължение на 10 дни приемайте:

- ◆ *Argentum nitricum 9 CH*, по 5 гранули дневно – при нервни хора, страхуващи се да не закъснеят, обсебени от разписанията, страдащи от стомашни болки, съпътствани от шумни оригвания.
- ◆ *Asa foetida*, по 5 гранули дневно – при нервни хора, които имат усещането за наличие на препятствие или чуждо тяло, което се изкачва в хранопровода, и мъчителни оригвания.
- ◆ *Nux vomica 5 CH*, по 5 гранули преди хранене – при раздразнителни хора, които преяждат, т.е. с прекалено пълен стомах.

- ◆ *Lycopodium 9 CH*, по 5 гранули дневно – при раздразнителни хора, страдащи от чернодробни смущения, болезнени пристъпи на бързо засищане се глад, които се оплакват от подуване на червата и натрупване на газове.

Във всички случаи се приема микроелемент: манган-кобалт (може да се добави една измервателна лъжичка дневно).

В случай, че смущенията персистират, трябва да потърсите лекарска консултация.

АКАРИ

Като всички алергични терени, алергията към акарите изисква едновременно лечение на симптомите (вж. АСТМА, СЕННАХРЕМА) и на терена (вж. АЛЕРГИИ). Може да се добави системно *Blatta orientalis 9 CH*, по 5 гранули дневно при криза.

АКНЕ

ВЪПРОСИТЕ, КОИТО ТРЯБВА ДА СИ ЗАДАДЕТЕ

- на кои места се появяват пъпките: по челото, по брадичката, по гърба, по гръдния кош?
- как изглеждат: малки, големи кистозни, циреи?
- какъв е броят им: дали става въпрос за няколко пъпки или те са многобройни?
- в какъв контекст се появяват: пубертет, хормонални смущения, храносмилателни смущения?

НА ПРАКТИКА

Преди да потърсите лекарска консултация за лечение на терена, приемайте в продължение на един месец:

Sulfur iodatum 9 CH, по 5 гранули дневно.

▣ ОСВЕН ТОВА

Един или два медикамента, избрани от долния списък, в 9 CH, по 5 гранули от всеки един дневно.

▣ ОСВЕН ТОВА

Микроелементи* с мед и цинк.

▣ И ОЩЕ, ПРИ НЕОБХОДИМОСТ

Лекарство за хормонална регулация при младите девойки: една доза глобули *Folliculinum 15 CH* на десетия ден от менструалния цикъл ще подейства много добре при подновяване или засилване на акнето преди започване на менструацията.

НЕОБХОДИМА Е КОНСУЛТАЦИЯ С ЛЕКАР

- за лечение на терена;
- когато пъпките се появят внезапно, извън периода на пубертета;
- когато пъпките са силно инфектирани.

ЛЕКАРСТВОТА НА ТЕРЕНА, ПРЕДПИСВАНИ ОТ ЛЕКАРЯ

Sulfur, Natrum muriaticum, Sepia, Lycopodium, Tuberculinum, Thuja, Silicea.

Тези лекарства обикновено се предписват в 15 CH, по една доза глобули, 2 до 4 пъти месечно, в продължение на 6 месеца.

АКНЕ С ТВЪРДЕ МНОГОБРОЙНИ ПЪПКИ

SULFUR IODATUM

- класическо юношеско акне, което се разпростира по рамената;
- увеличени лимфни възли.

▣ МОЯТ ОПИТ

Системно лекарство при юношеско акне.

KALIUM BROMATUM

- големи инфектирани кисти, предимно в областта на челюстта;
- при подрастващи, у които често се наблюдава мъчително безпокойство.

▣ МОЯТ ОПИТ

При тези уморени подрастващи често се наблюдават неспокойни движения на ръцете и безсъние.

SELENIUM

Мазна кожа и коса и многобройни малки пъпки по челото.

▣ МОЯТ ОПИТ

Най-подходящо е при подрастващи, които изпитват умора вследствие на претоварване.

АКНЕ С БОЛЕЗНЕНИ ИЛИ ИНФЕКТИРАНИ ПЪПКИ

ARNICA

Индурирани, синкави и болезнени пъпки.

▣ **МОЯТ ОПИТ**

Пъпките често са разположени симетрично по лицето.

HEPAR SULFUR

Големи кисти, изпълнени със силно болезнена гной.

▣ **МОЯТ ОПИТ**

Внимание: да се използва само в 15 СН, по една доза глобули седмично.

EUGENIA JAMBOSA

Ситни, малко на брой пъпки, с бяло връхче и болезнени контури.

▣ **МОЯТ ОПИТ**

Класическо лекарство при акне, появяващо се по време на менструация.

АКНЕ, ОТКЛЮЧВАЩО СЕ ИЛИ ВЛОШАВАЩО СЕ ПРИ ХРАНОСМИЛАТЕЛНИ ПРОБЛЕМИ

ANTIMONIUM CRUDUM

Акне при хора, които редовно преяждат и у които често се наблюдава лошо храносмилане.

▣ **МОЯТ ОПИТ**

Често се срещат и брадавици по стъпалата.

NUX VOMICA

Появява се след преяждане или злоупотреба с алкохол.

▣ **МОЯТ ОПИТ**

Необходими са добра хигиена на храненето и физически упражнения.

LYCOPODIUM

Акне при страдащи от чернодробни смущения, у които често се наблюдават чернодробни кризи.

▣ **МОЯТ ОПИТ**

Често се срещат и други дерматози: екзема, уртикария.

АКНЕ, ОТКЛЮЧВАЩО СЕ ИЛИ ВЛОШАВАЩО СЕ ПРИ ХОРМОНАЛНИ ПРОБЛЕМИ

FOLLICULINUM

Пременструален синдром, изразяващ се в оток и нервност.

LUTEINUM

Пременструален синдром, изразяващ се в тежест, потиснатост и мигрени.

▣ **МОЯТ ОПИТ**

Лечението за регулиране на хормоналната реактивност е деликатно и следва да бъде провеждано от лекар хомеопат. Примерни дозировки:

Folliculinum: обикновено в 15 CH, една доза глобули на десетия ден от цикъла.

Luteinum: обикновено в 5 CH, по 5 гранули дневно, от четиринадесетия до двадесет и осмия ден.

Никола, 18 г., от две години има акне по лицето и раменете. Пъпките са големи, болезнени и съдържат гной.

▣ *Sulfur iodatum* 9 CH, 5 гранули сутрин.

▣ *Kalium bromatum* 9 CH, 5 гранули вечер.

Лечението може да бъде продължено до два месеца в очакване на консултация.

Ноemi, 16 г., се оплаква от акне по челото и около устата. Пъпките са малки, не са болезнени и съдържат малко гной. Положението се влошава преди цикъл.

▣ *Natrum muriaticum* 15 CH, 1 доза глобули седмично.

▣ *Selenium* 9 CH, 5 гранули сутрин.

▣ *Eugenia jambosa* 9 CH, 5 гранули вечер.

▣ *Folliculinum* 15 CH, 1 доза глобули на десетия ден от цикъла.

Лечението може да бъде продължено до два месеца в очакване на консултация.

АКОМОДАЦИЯ

А

Зрителна умора или затруднена акомодация: *Arnica 9 CH* и *Ruta 5 CH*, по 5 гранули от всяко, преди и след напъгане на очите – работа с компютър, обучение по двуочно зрение. Във всички случаи е необходима консултация с офталмолог.

АКРОЦИАНОЗА

Синьовиолетово оцветяване на върховете на пръстите при студ или влага.

Да се приемат системно:

Arnica 9 CH и *Carbo vegetabilis 9 CH*, по 5 гранули от всяко 2 пъти дневно, като курсът на лечение продължава един месец.

Тази проява се наблюдава предимно у млади жени. Лечението на терена включва най-често лекарства като *Natrum muriaticum* или *Pulsatilla*.

Вж. ПЕРНИОНИ, РЕЙНО (синдром на).

АКУПУНКТУРА

В практиката акупунктурата и хомеопатията често се допълват и въпреки това техният произход е много различен.

Акупунктурата има хилядолетна история. Нейният произход и развитие са тясно свързани с даоистката философия. Хомеопатията има двестагодишна давност. Тя се появява и се развива благодарение на терапевтичното наблюдение и използването на лекарства с много специфична фармакология, открита от Ханеман.

Честото комбиниране на тези две терапии от някои лекари се дължи на факта, че и двете разчитат на реактивните възможности на болния и че тяхното действие се състои основно в стимулирането и насочването на тази реакция. За тази цел и в двата случая лекарят трябва да проучи подробно индивидуалната реакция на болния и неговото както физическо, така и психологическо обкръжение.

В практиката акупунктурата и хомеопатията се съчетават по особено интересен начин при следните показания:

- болезнени синдроми, особено ревматични;

- стрес, безсъние;
- алергия.

Хомеопатията използва точките на Вайе*. Става въпрос за болезнени точки в някои участъци на кожата, които съответстват едновременно и на чувствителността към хомеопатичните лекарства, и на точки от акупунктурата.

АЛБУМИНУРИЯ

При откриване на албуминурия (наличие на албумин в урината), често от лекаря на работното място или в училище, трябва да се прибегне до по-специализирана консултация. При някои лица с издължена конструкция може да се наблюдава албуминурия само в изправено положение (ортостатична албуминурия): *Calcarea phosphorica 15 CH*, по една доза глобули седмично.

АЛГОДИСТРОФИЯ

Синдром, при който вследствие на травма на крайник се наблюдават циркулаторни смущения, оток, силна болка и почти пълна липса на функция. Най-често срещаният случай е фрактура на рамото или на глезена. Необходима е бавна и постепенна рехабилитация и хомеопатичните лекарства допълват по много ефикасен начин класическите противовъзпалителни и болкоуспокояващи средства: *Calcarea phosphorica 9 CH* и *Silicea 15 CH*, по 5 гранули от всяко, 2 пъти дневно.

АЛЕРГИИ

Спастичните хреми, летните сенни хреми или конюнктивитите се срещат все по-често; причините за увеличаването на броя на дихателните алергии несъмнено са многобройни: замърсяването на околната среда, лекарствата, храненето, жилищата, начинът на живот.

Във всеки случай алергичното естество на тези прояви е очевидно (доказват го извършените проучвания), а периодичността, рецидивите или хроничният характер на смущенията подсказват наличието на определен терен.

Често се наблюдават три вида ситуации:

АЛЕРГИЯТА СЕ НАБЛЮДАВА ПРИ ПРОВОКАЦИЯ И НАСТЪПВА ПРИ НАЛИЧИЕ НА ТОЧНО ОПРЕДЕЛЕНИ ОБСТОЯТЕЛСТВА

Например при боравене с определен почистващ препарат, козметично средство или при определени обстоятелства, свързани с емоционалното състояние. В такива случаи се предприема лечение с хомеопатични лекарства, приготвени на базата на причинителя (изопатици), или с лекарства, които отговарят на съответния причиняващ фактор от емоционално естество, например *Ignatia* (емоция) или *Gelsemium* (страх).

Във всички случаи следва да се потърси наличие на алергичен терен и да се предприеме неговото лечение.

АЛЕРГИЯТА Е СЕЗОННА И НЯМА НИКАКВО СЪМНЕНИЕ ОТНОСНО ПРОИЗХОДА ѝ, СВЪРЗАН СЪС СЕЗОННИТЕ АЛЕРГЕНИ (ЦВЕТЕН ПРАШЕЦ, ЦВЕТА)

Сезонният характер на вашите симптоми потвърждава наличието на алергичен терен; от друга страна, периодичните прояви в хомеопатията са свързани с терен, който се лекува с лекарства като *Sulfur*, *Psorinum*, *Arsenicum album*, *Natrum muriaticum* (които ще ви бъдат предписани от вашия лекар). Симптоматичните лекарства се назначават още при появата на първите симптоми, а действието им ще бъде още по-ефикасно, ако се проведе профилактично лечение на терена.

Когато причината е установена, се назначават профилактично или с лечебна цел изопатични лекарства, например *Pollens 30 CH* (по 5 гранули дневно), което помага много при значителен брой пролетни алергии.

АЛЕРГИЯТА Е НЕПРЕКЪСНАТА ИЛИ С НЕУСТАНОВЕНА ЧЕСТОТА И РИТМИЧНОСТ НА ПОЯВА

В такива случаи говорим за аперiodични алергии и алергичните тестове показват по принцип реакции спрямо голям брой алергени, което затруднява десенсибилизацията. Сред причинителите почти неизменно присъстват акарите и домашният прах, което се потвърждава от разговора с пациента, у когото неизбежно се открива чувствителност към влага и прах. Този вид алергия, изглежда, е свързан с терени, които се проявяват вследствие на съ-

бития, довели до нарушения на защитната система и до изменения на възможностите на организма за адаптация.

Преди всичко следва да се потърсят обстоятелствата, довели до появата на алергичния терен – заболявания, лекарства, стрес, и лечението ще се основава на лекарства на терена като *Thuja* или *Medorrhinum*; много полезно при алергии, причинявани от акарите и домашния прах, се оказва и *Blatta orientalis 15 CH* (хлебарката, която се храни с домашния прах и акарите), по 5 гранули 3 пъти седмично.

Във всички случаи понякога се налага да се прибегне до класическите антиалергични средства, като същевременно се продължи хомеопатичното лечение на терена; с подобряването на алергичния терен приемите на симптоматични хомеопатични или алопатични лекарства се разреждат до пълното им преустановяване.

НА ПРАКТИКА, ПРИ АЛЕРГИЯ

Трябва да се консултирате с вашия лекар хомеопат, за да се предприеме лечение на терена.

Докато потърсите лекарска консултация, можете да приемате системно:

Apis 15 CH и *Poumon histamine 15 CH*, по 5 гранули от всяко 2 пъти дневно, както и хомеопатичните лекарства, показани при съответните симптоми.

Вж. СЕННА ХРЕМА, КОНЮНКТИВИТ.

АЛЕРГИЯ ОТ ХРАНИТЕЛЕН ПРОИЗХОД

Както и дихателните алергии, алергиите от хранителен произход са все по-често срещано явление. Едни и същи ситуации се повтарят и трябва да се направят алергологични изследвания, за да се проучи вашият хомеопатичен терен.

НА ПРАКТИКА ПРИ АЛЕРГИЯ

Консултирайте се с вашия лекар хомеопат, за да предприемете лечение на терена.

Докато потърсите лекарска консултация, можете да приемате системно:

Apis 15 CH и *Psoralea histamine 15 CH*, по 5 гранули от всяко 2 пъти дневно, както и хомеопатичните лекарства, показани при съответните симптоми.

Вж. УРТИКАРИЯ, ЕКЗЕМА.

АЛКОХОЛИЗЪМ

При алкохолизъм трябва да се потърси лекарска консултация и най-често се налага лицето да бъде поето от специализирана институция. Няколко хомеопатични лекарства могат да се окажат много полезни като допълнение на класическите форми на лечение:

- желание за алкохол, възбуда, логорея: *Lachesis 15 CH*, по 5 гранули дневно;
- желание за алкохол, за захар, за „весело прекарване“: *Sulfur 15 CH*, по една доза глобули седмично;
- желание за алкохол или възбуждащи средства: *Nux vomica 15 CH*, по 5 гранули дневно;
- делир и неспокойство: *Hyoscyamus 15 CH*, по 5 гранули вечер.

АЛОПЕЦИЯ (КОСОПАД)

Системно: *Thallium Sulfuricum 9 CH*, по 5 гранули дневно и по 5 гранули дневно от лекарство, избрано в зависимост от причината, предизвикала косопад:

- вследствие на раждане: *Sepia 9 CH*;
- вследствие на умствена умора: *Selenium 9 CH*;
- вследствие на хипотиреоза: *Graphites 15 CH*;
- вследствие на травма: *Arnica 15 CH*;
- вследствие на преживяна мъка: *Phosphoricum acidum 9 CH*;

АМЕБА

При откриване на амеби във фекалиите при лабораторен анализ задължително трябва да се предприеме специфично лечение. Хомеопатичното лечение има много интересни показания като допълващо лечение, за успокояване на болките, лекуване на

усложнения и рецидиви. При острата фаза се редуват *Mercurius corrosivus 9 CH* и *Cuprum 9 CH*, по 5 гранули от всяко, 4 пъти дневно, в продължение на 3 или 4 дни.

След това, за лечение на терена: *Thuja 15 CH*, по една доза глобули веднъж седмично в продължение на един месец.

АМЕНОРЕЯ

Липса на менструация – менструалното течение не се появява изобщо, или вторично отсъствие на такова вследствие на някакво събитие, лечение или заболяване. И в двата случая трябва да се обърнете към вашия лекар за изследвания.

Вж. МЕНСТРУАЦИЯ.

АМПУТАЦИЯ

След злополука или ампутация (артериит) болният може да продължава да усеща болки в ампутирания крайник, наричани още фантомни болки. Приема се системно:

Phosphorus 15 CH, по една доза глобули дневно и *Hypericum 15 CH*, по 5 гранули 3 пъти дневно. Приемите се разреждат в зависимост от подобрението.

АНАЛЕН СЪРБЕЖ

Докато потърсите лекарска консултация, приемайте в продължение на осем дни:

▣ ПРИ ДЕТЕ, КОЕТО СТРАДА ОТ ЧРЕВНА ПАРАЗИТОЗА

Сърбеж, засилващ се през нощта: *Sina 15 CH*, по една доза глобули в продължение на три последователни вечери, освен лечението с антихелминтици.

▣ ПРИ НАЛИЧИЕ НА ХЕМОРОИДИ

Аналният сърбеж може да бъде и от нервен произход, да се дължи на чернодробен терен или на локални увреждания. Ако не премине бързо, вашият лекар трябва да направи локален преглед и да се предприеме лечение.

АНЕМИЯ

При анемия трябва да се потърси лекарска консултация за откриване и лечение на причината.

Независимо от произхода и лечението ѝ, при умора могат да се добавят:

China 9 CH, по 5 гранули 2 пъти дневно.

Ако анемията се е появила вследствие на недостиг на желязо, към специфичното лечение да се добави и: *Ferrum phosphoricum 9 CH*, по 5 гранули дневно.

АНЕРГИЯ

Вследствие на някои заболявания, като морбили и коклюш, туберкулиновите тестове могат да се окажат отрицателни: в такива случаи говорим за болести с анергизиращо действие. Що се отнася до хомеопатичния терен, анергията насочва към туберкулиновия* реактивен тип, поради което след прекарани морбили, рубеола или коклюш лекарят хомеопат назначава профилактично лечение на този терен:

Sulfur iodatum 9 CH, по 5 гранули дневно в продължение на 15 дни.

АНКИЛОЗА

Усещане за анкилоза на крайниците или ставите, което принуждава болния да се движи или да променя позата си: *Rhus toxicodendron 9 CH*, по 5 гранули дневно.

АНОРЕКСИЯ

При анорексия – намаляване или пълна загуба на апетита, трябва да се консултирате с лекар, особено когато се отнася до малки деца или до подрастващи. Някои хомеопатични лекарства могат

да се окажат много полезни, при условие че са направени пълни изследвания и болният се намира под лекарско наблюдение.

- анорексия при кърмачета: *Lycopodium 5 CH*, по 5 гранули дневно;
- анорексия, редуваща се с фази на булимия, съпроводена от повръщане: *Antimonium crudum 15 CH* и *Nux vomica 15 CH*, по 5 гранули дневно от всяко;
- анорексия, съпроводена от затваряне в себе си и усамотяване: *Natrum muriaticum 15 CH*, по 5 гранули дневно;
- анорексия, съпроводена от потиснатост и меланхолия: *Sepia 15 CH*, по 5 гранули дневно;
- непостоянна анорексия, редуваща се, в зависимост от сантименталните разочарования, с нужда от човешко присъствие: *Pulsatilla 15 CH*, по 5 гранули дневно.

АНОСМИЯ

Загуба на обонянието при ринофарингит: *Pulsatilla 9 CH*, по 5 гранули 2 пъти дневно в продължение на 10 дни.

АНТИБИОТИК

Лечението с антибиотици понякога е необходимо при тежки инфекции, които надхвърлят възможностите за реакция на организма; те са задължителни и при някои видове микроби, като някои стрептококи, или при инфекции на УНГ и зъбите у лица, страдащи от някои сърдечни заболявания.

И обратното, с антибиотиците често се злоупотребява при лечение на рецидивиращи заболявания на УНГ при деца или възрастни, които могат бързо да бъдат излекувани с хомеопатични средства. Оправдано или не, лечението с антибиотици може да доведе до нарушения на терена, които изискват хомеопатично лечение (вж. СИКОТИЧЕН РЕАКТИВЕН ТИП).

Днес всички специалисти единодушно признават екологичните рискове от неоправданото предписване на антибиотици, както и рисковете, породени от повишената резистентност на класическите микроби към обичайните антибиотици. Общоприето е например мнението, че рецидивите при отит у малки деца са свър-

зани с отсъствието на непатогенни микроби, участващи в защитата на ушния канал, унищожени от неколккратно лечение с антибиотици.

АНТИДЕПРЕСАНТИ

Прибягването до антидепресанти често не е най-подходящият избор; то е или въпрос на мода, или най-лесното решение; на-против, една истинска, но атипична депресия може да остане незабелязана.

Хомеопатичното лечение обикновено позволява да се избегне втората ситуация, а в случаите, когато предписанието е оправда-но, да се намалят дозите и продължителността на лечението.

Вж. и ДЕПРЕСИЯ.

АНТРАКС – ВЖ. АБСЦЕС

АПЕТИТ

Преди да се обърнете към лекар, приемайте в продължение на най-малко 8 дни:

ПРИ ПРЕКОМЕРНО УВЕЛИЧЕН АПЕТИТ

☐ НЕПРЕКЪСНАТО ПОХАПВАНЕ ПОРАДИ НЕРВНОСТ

Ignatia 15 CH, по 5 гранули дневно.

☐ ПРИЕМАНЕТО НА ХРАНА УСПОКОЯВА ЛОШОТО НАСТРОЕНИЕ

Anacardium 15 CH, по 5 гранули дневно.

☐ ЛАКОМО ПОВЕДЕНИЕ НА МАСАТА И МЕЖДУ ОТДЕЛНИТЕ ХРАНЕНИЯ

Antimonium crudum 15 CH, по 5 гранули дневно.

ПРИ ЛИПСА НА АПЕТИТ

☐ ПРИ ТВЪРДЕ БЪРЗО ЗАСИЩАНЕ

Много интересно показание при бебета, които искат биберона си, но веднага се засищат: *Lycorodium 5 CH*, по 5 гранули 2 пъти дневно.

АПНЕЯ ПО ВРЕМЕ НА СЪН

У някои хора, които хъркат, се наблюдава спиране на дишането по време на сън: *Calcarea carbonica 15 CH*, по 5 гранули всяка сутрин, и *Opium 15 CH*, по 5 гранули преди лягане.

В случай, че смущенията персистират, трябва да потърсите лекарска консултация.

АРИТМИЯ

При нарушение на сърдечния ритъм трябва да се направят пълни изследвания от вашия лекар. Ако класическото лечение се окаже недостатъчно, непостоянно или не дава стабилни резултати, при наличие на нервност да се добави *Ignatia 15 CH*, по 5 гранули дневно. При хипертиреоза: *Lycopus virginicus 9 CH*, по 5 гранули дневно.

АРТЕРИИТ

Артериитът е първото последствие от атеросклерозата, ето защо трябва да се лекува свързаният с нея терен. Някои хомеопатичните лекарства допълват по много ефикасен начин класическото лечение на артериита:

- *Arnica 9 CH*, по 5 гранули сутрин и вечер.
- *Secale cornutum 5 CH* и Сиргит *5 CH*, по 5 гранули от всяко 2 пъти дневно.

Доплеросонографията и лекарското наблюдение са задължителни.

АРТЕРИОСКЛЕРОЗА / АТЕРОСКЛЕРОЗА

Артериосклерозата, хронично поражение на артериите, е толкова неизбежна, колкото и стареенето; що се отнася до атеросклерозата, тя е свързана с отлагане на липоиди (холестерол) по артериалните стени; тези две явления са основните причинители на артериита, на стенокардията, на инфарктите и съдовите церебрални инциденти.

Освен това е известно, че артериосклерозата и атеросклерозата се влошават от:

- тютюнопушене;
- затлъстяване;
- повишено артериално налягане;
- аномалии и нивото на холестерола и триглицеридите;
- диабета;
- стреса;
- наличие на определен семеен терен;
- физическо бездействие.

Изброените фактори ни помагат да разберем ползата от прилагането на хомеопатията:

- за да помогнем на пациента да спре да пуши и да отслабне, вж. ТЮТЮНОПУШЕНЕ, ТЕГЛО;
- за да лекуваме стреса и анксиотичния терен, вж. МЪЧИТЕЛНО БЕЗПОКОЙСТВО;
- и накрая да въздействаме пряко върху кръвоносните съдове с лекарства като *Baryta carbonica 9 CH*, по 5 гранули дневно.

АРТРИТ

Някои ревматични заболявания се развиват на пристъпи; кризите се изразяват в остро възпаление с оток и влошаване през нощта. Този остър и брутален характер на пристъпите и тяхната периодичност подсказват наличие на терен, който в хомеопатията се лекува с лекарства на псоричния* хроничен реактивен тип. Това лечение ще позволи да се намалят честотата и интензитетът на пристъпите. По време на кризата симптоматичните лекарства ще позволят да се намалят значително дозите противовъзпалителни или кортизон, както и продължителността на лечението. При остър пристъп на ставно възпаление трябва да потърсите лекарска консултация; то не е непременно от ревматичен произход, може да бъде и от инфекциозен характер. Докато потърсите лекарска консултация, можете да редувате:

Apis 15 CH и *Bryonia 9 CH*, по 5 гранули от всяко, през 2 часа.

Микроелементи: мед и сяра, по 1 ампула или 5 гранули от всяко, 2 пъти дневно.

Болките в ставите, деформациите и липсата на функция са признаците на клиничната картина на дегенеративния ревматизъм или на артрозата; болките се влошават при притискане и усилие, а се облекчават при покой, през нощта, дори сутрешното раздвижване да е трудно. Рентгеновите снимки показват износване на хрущялите. Бавната и постепенна поява на болките и намаляването на функцията, както и засилването им при влага показват наличието на терен, който трябва да бъде лекуван с лекарства на сикотичния* реактивен тип.

□ Ако болките се облекчават при покой, обездвижване и притискане и се влошават при движение, сътресение: *Bryonia* 9 CH, по 5 гранули 1 или 2 пъти дневно.

□ Ако болките се влошават при покой и влага и се облекчават при бавно движение и затопляне: *Rhus toxicodendron* 9 CH и *Radium bromatum* 9 CH, по 5 гранули 1 или 2 пъти дневно.

Хомеопатията може сама по себе си да даде много бързи резултати при болезнени остри патологии, но при хроничните случаи тя често трябва да бъде комбинирана с други видове терапия:

- най-напред остеопатията, кинезитерапията (в частност метода на Мезиер);
- акупунктурата и мезотерапията, които допринасят много за облекчаването на болката;
- и накрая, балнеолечението* (избрано от вашия лекар, който познава вашия терен и качеството на здравните услуги, предлагани от съответното заведение), което помага много при лечението на терена.

АРТРОЗА НА ПАЛЕЦА

Артрозата на основата на палеца е силно болезнена. Първоначалното лечение се състои в носенето на специална шина (нещо като пластмасова термоизлята ръкавица) през нощта, за да почива ставата, и в приемането на *Actaea spicata* 5 CH и *Viola odorata* 9 CH, по 5 гранули от всяко 3 пъти дневно в продължение на един месец. В случай, че смущенията персистерат, трябва да потърсите лекарска консултация.

АСТЕНИЯ

- физическа умора: *China* 9 CH, по 5 гранули 2 пъти дневно в продължение на 10 дни;
- нервна умора: *Kalium phosphoricum* 9 CH, по 5 гранули 2 пъти дневно в продължение на 10 дни.

При изброените по-долу конкретни случаи да се добавят и:

- след физическо усилие: *Arnica* 9 CH, по 5 гранули 2 пъти дневно;
- по време на бременност и след раждане: *Sepia* 9 CH, по 5 гранули 2 пъти дневно;
- при разлики в часовите пояси или продължително бодърстване: *Cocculus* 9 CH, по 5 гранули 2 пъти дневно;
- след прекаран бронхит или грип: *Manganum* 9 CH, по 5 гранули 2 пъти дневно;
- период на растеж при деца: *Calcarea phosphorica* 9 CH, по 5 гранули дневно.

Умората е тревожен сигнал, който трябва да ви накара да промените ритъма си. В случай, че смущенията персистират, трябва да потърсите лекарска консултация.

АСТМА

ВЪПРОСИТЕ, КОИТО ТРЯБВА ДА СИ ЗАДАДЕТЕ

- Кой елемент доминира във вашата криза: кашлицата, спазмите и задушаването, секретите и запушването?
- В колко часа се отключва кризата ви?
- При какви обстоятелства се появява: дали се причинява от известен алерген: цветен прашец, прах, почистващи препарати, или се дължи на преяждане или злоупотреба с определени храни, на хормонални промени: менструация, бременност, пубертет, менопауза; стрес, силна емоция: страх, мъка, обида, ревност?
- Какви са вашите реакции по време на кризата: неспокойство или отпадналост, мъчително безпокойство или раздразнителност?

ТРЯБВА ДА ПОТЪРСИТЕ ЛЕКАР

- спешно, ако кризата води до остри затруднения в дишането, в частност при малки деца;
- ако кризата не отслабне до 24 часа въпреки лечението със симптоматични хомеопатични или алопатични средства;
- във всички случаи трябва да се направят изследвания и да се назначи лечение на терена.

НАЙ-ЧЕСТО СРЕЩАНИТЕ ЛЕКАРСТВА НА ТЕРЕНА, ПРЕДПИСВАНИ ОТ ЛЕКАРИТЕ

Sulfur, Psorinum, Tuberculinum, Medorrhinum, Thuja, Natrum sulfuricum. Тези лекарства обикновено се предписват в 15 СН, по 1 доза глобули няколко пъти месечно, в продължение на 6 месеца.

НА ПРАКТИКА

В продължение на 24 часа, преди да се обърнете към лекар.

▣ ПРИЕМАЙТЕ СИСТЕМНО

Roiton histamine 15 СН, по 5 гранули сутрин и вечер.

▣ АКО ДОМИНИРАТ СЕКРЕЦИИТЕ

Редувайте *Ipeca 9 СН* и *Blatta orientalis 9 СН*, по 5 гранули на всеки час.

▣ АКО ДОМИНИРАТ СПАЗМИТЕ

Редувайте *Cuprum 9 СН* и *Arsenicum album 9 СН*, по 5 гранули на всеки час.

▣ АКО ДОМИНИРА КАШЛИЦА НА ПРИСТЪПИ

Редувайте *Drosera 9 СН* и *Ipeca 9 СН*, по 5 гранули на всеки час. Приемите се разреждат в зависимост от подобрието и се преустановяват, ако настъпи излекуване.

▣ ОСВЕН ТОВА

Приемайте всяка сутрин следните медикаменти в 9 СН, по 5 гранули:

АКО КРИЗАТА СЕ ОТКЛЮЧВА В ТОЧНО ОПРЕДЕЛЕН ЧАС

- при събуждане: *Lachesis*;
- в 10 часа: *Natrum muriaticum*;
- в 11 часа: *Sulfur*;

- от 16 часа до 20 часа: *Lycopodium*;
- в момента на лягане: *Aralia racemosa*;
- в полунощ: *Sambucus*;
- от 1 до 3 часа: *Arsenicum album*;
- в 3 часа сутринта: *Nux vomica*;
- от 3 часа до 5 часа сутринта: *Kalium carbonicum*.

АКО СЪЩЕСТВУВА ОТКЛЮЧВАЩ ФАКТОР

- преди менструация: *Lachesis*;
- емоции: *Ignatia*;
- преяждане: *Nux vomica*;
- влага: *Dulcamara*;
- ревност: *Lachesis*;
- страх: *Gelsemium*;
- цветен прашец: *Pollen*;
- прах: *Blatta orientalis*;
- обида: *Staphysagria*.

АСТМА (АСТМАТИЧЕН ТЕРЕН)

Могат да се наблюдават различни ситуации:

АСТМАТА СЕ ПРОЯВЯВА НА ПРИСТЪПИ, ИМА СКОРОШНА ДАВНОСТ И ЕВОЛЮИРА ПОД ФОРМАТА НА ИЗРАЗЕНИ КРИЗИ

Сред предишните прекарани заболявания често се откриват и други алергични прояви, например екзема или уртикария, или астматични кризи, редуващи се с други рецидивиращи заболявания. Този вид астма съответства на определен личен или семеен алергичен терен. Вашият лекар ще комбинира едно или няколко лекарства на терена: *Sulfur*, *Arsenicum album*, *Lycopodium*, *Phosphorus*, *Natrum muriaticum* и някое лекарство за остри прояви, съобразно характеристиките на кризата, по-специално в зависимост от часовете, в които се отключва.

АСТМАТА Е СВЪРЗАНА НАЙ-ВЕЧЕ С ЕМОЦИОНАЛНИ РЕАКЦИИ

В такъв случай лечението се основава на анализа на ситуацията, която отключва кризите, и на вашата емоционална чувствителност: предписват се *Lachesis* (ревност), *Ignatia* (силна емоция),

Pulsatilla (стеснителност) с лечебна или профилактична цел в 9 или 15 СН, по 5 гранули 2 до 4 пъти седмично.

АКО АСТМАТА Е НЕПРЕКЪСНАТА

Тя ви принуждава да приемате ежедневно или почти всеки ден лекарства, в частност кортизон. Най-напред лечението цели дезинтоксикацията на организма с помощта на *Nux vomica* и *Thuja*, а след това се пристъпва към лечение на терена, отличаващ се с хронично възпаление, с *Thuja*, *Silicea* или *Medorrhinum*.

Във всички случаи, ако е известен алергенът, причиняващ астмата, към лечението може да се добави лекарство, наречено „изопатично“*, приготвено от съответния алерген, например *Pollen*. При астматични бронхити у деца, където често причинители са прахът и акарите, предпочитано лекарство ще е *Blatta orientalis* (15 СН, по 5 гранули дневно).

ТРЯБВА ДА СЕ СПАЗВАТ НЯКОЛКО ПРАВИЛА:

- ◆ Не чакайте пролетта, за да се консултирате с лекар, и започнете профилактично лечение при първа възможност.
- ◆ Ако хомеопатичните лекарства се окажат недостатъчни, по време на кризи те могат да се приемат и класически лекарства, като същевременно се продължи с лечението на терена. Тогава ще установите постепенно намаляване на интензивността, а след това и на честотата на кризите, следователно и на приемането на лекарствата. След това кризите ще изчезнат и още няколко месеца ще продължи само лечението на терена.
- ◆ При чести пристъпи на астма, които изискват постоянно тежко лечение, последното не може да бъде преустановено внезапно. Бъдете търпеливи; постоянството и предпазливостта ви ще бъдат възнаградени. Хомеопатичното лечение ще позволи постепенно да облекчите лечението, да намалите значително дозите и да премахнете вредните вторични ефекти (по-специално тези на кортизона). За няколко месеца състоянието може да бъде стабилизирано, а дозите и дискомфортът намалени. Тези случаи илюстрират допълняемостта на хомеопатията и алопатията и необходимостта от лекарско наблюдение и намеса при това заболяване.